

BANKLARDA KORPORATIV BOSHQARUVNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI SAMARASINI OSHIRISH YO'LLARI

Ismatova Shaxnoza Ruzimurod qizi

SamDU Kattaqo'rg'on filiali Bank ishi va auditi yo'nalishi 3 kurs talabasi
ismatovashahnoza2004@gmail.com

Maxmudov Sirojiddin Abdulleyich

Ilmiy raxbar:

Annotatsiya: *Samaradorlik banklarning bugungi tezkor ishbilarmonlik muhitida raqobatbardoshligini saqlab qolish uchun hal qiluvchi omil hisoblanadi. Banklarda korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalari vaqt o'tishi bilan rivojlanib bordi va samaradorlikni oshirish uchun ularni doimiy ravishda takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqot banklarda korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalari samaradorligini oshirish yo'llarini o'rganishga qaratilgan.*

Kalit so'zlar: *Raqamli transformatsiya, moliyaviy infratuzilma, korporativ boshqaruv, avtomatlashtirish, Agile metodologiyasi, bank boshqaruv tendentsiyalari, blokcheyn jarayoni, rentabellik, aksiyador, risk, ichki nazorat, Bank Kengashi, iterativ yondashuv.*

Abstract: *Efficiency of banks in today's fast-paced business environment is a decisive factor for maintaining competitiveness. In banks modern trends in corporate governance have evolved over time and it is important to continuously improve them to increase efficiency is important. This research is modern corporate governance in banks aimed at studying ways to increase the efficiency of trends.*

Key words: *Digital transformation, financial infrastructure, corporate governance, automation, Agile methodology, banking management trends, blockchain process, profitability, shareholder, risk, internal control, Bank Board, iterative approach.*

Samarali korporativ boshqarish bankning muvaffaqiyatli faoliyatining muhim sharti hisoblanadi. Barqaror rivojlanishni aniqlovchi, aksiyadorlar, mijozlar va boshqa aloqador shaxslarning huquqlari va haqlarini himoya qiluvchi, moliyaviy tashkilotning faoliyatini oshirish sohasidagi eng muhim yo'nalishi bo'lib xizmat qiladi. Bank faoliyati turli risklar bilan bog'liqdir. Shu bois korporativ boshqarishga va ichki nazoratga mukammal yondashuv zaruriyati mavjud. Ichki nazoratning aniq tizimini o'rnatish uchun bank risklar tavsifining to'liq va doimiy baholashini o't

Tadqiqotda birinchi navbatda banklarda korporativ boshqaruvning zamonaviy yo'nalishlari, jumladan, ularning xususiyatlari va afzalliklari haqida umumiy ma'lumot beriladi. Keyinchalik asosiy e'tibor ushbu boshqaruv tendentsiyalarining joriy samaradorligi darajasini tahlil qilishga, ularni amalga oshirishga to'sqinlik qilayotgan mavjud muammolar va cheklovlarni ta'kidlashga qaratiladi.

Korporativ boshqaruvning eng ko'p tarqalgan milliy modellarining xususiyatlarini umumlashtirilganligi, modellar har biri muayyan milliy iqtisodiyotlarning, bozor xo'jaligining tarkiblari va rivojlanish shakllarining oqibatidir. Rivojlangan mamlatlarda ushbu sohada mavjud uslublar va qarorlarning butun turfaligida, direktorlar kengashlari va investorlar o'zlari riskni olib, korporativ boshqaruvning qo'llaniladigan instrumentlari kombinatsiyalaridagi hamda ularni qo'llab-quvvatlovchi huquqiy va tartibga solish institutlaridan foydalanishadilar.

Ba'zi mualliflar korporativ boshqaruv tizimini tijorat banklarini fond bozorlaridagi faoliyati bilan bog'lanadi. Bunda umumiy korporativ obligasiyalar bozori holatidan kelib chiqqan holda tijorat banki va real sektor korxonolari misolida emitentlar korporativ obligasiyalarni muomalaga chiqarishda e'tibor qaratishlari lozim bo'lgan jihatlar aniqlangan. Shuningdek, O'zbekistonda korporativ obligasiyalar bozorini rivojlantirish orqali moliya bozorida sog'lom raqobatni yuzaga keltirish asosida rivojlantirish lozim.

Tezida banklarda korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalari samaradorligini oshirish uchun amalga oshirilishi mumkin bo'lgan turli strategiyalar ko'rib chiqiladi. Bunga jarayonlarni avtomatlashtirish va qarorlar qabul qilishni yaxshilash uchun sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar va blokcheyn kabi ilg'or texnologiyalardan foydalanish kiradi. Bundan tashqari, tadqiqot korporativ boshqaruvda samaradorlikni oshirishda samarali muloqot, hamkorlik va yetakchilikning ahamiyatini o'rganadi.

Bundan tashqari, tadqiqot samaradorlikni oshirishning muhim omillari sifatida, ayniqsa, raqamli savodxonlik va mijozlarga xizmat ko'rsatish sohalarida xodimlarni o'qitish va rivojlantirishning ahamiyatini o'rganadi. Bundan tashqari, tadqiqot korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalarida innovatsiyalar, tezkorlik va 256 moslashuvchanlikni rivojlantirish uchun banklarda doimiy takomillashtirish madaniyatini joriy etishning afzalliklarini tahlil qiladi.

Samarali korporativ boshqaruvning asosi quyidagilar hisoblanadi:

- bank boshqaruvi organlari, muhim ahamiyatga ega xodimlari, shuningdek boshqa bank xodimlari javobgarlik sohalarining aniq tarzda taqsimlanishi;
- yetarli darajadagi hisobdorlik;
- o'zaro nazorat qilishni ta'minlovchi, bank boshqaruvi organlari va (yoki) bank tarkibiy tuzilmalari o'rtasidagi vakolatlarining taqsimlanishi;
- o'zining vakolatlari va vazifalarini yaxshi biluvchi, funksional vazifalarini bajarishda yuqori darajadagi ishbilarmonlik va odoq-axloq qoidalariga rioya etuvchi, bank kuzatuv kengashining va ijroiya organining yuqori malakali a'zolari mavjudligi.

Ushbu tadqiqot natijalari banklarning o'z faoliyatini optimallashtirish, samaradorligini oshirish va bugungi dinamik biznes muhitida raqobatbardoshligini saqlab qolish usullari haqida tushuncha beradi. Topilmalar bank muassasalari, siyosatchilar va bank sohasida korporativ boshqaruv amaliyotini takomillashtirishdan

manfaatdor tomonlar uchun katta ahamiyatga ega bo'ladi. Korporativ boshqaruvdagi samaradorlik banklar uchun juda muhim, chunki bu ularning faoliyati, rentabelligi va barqarorligiga bevosita ta'sir qiladi. Banklarda korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalari yillar davomida rivojlanib bordi va ular endi raqamli transformatsiya, mijozlarga yo'naltirilganlik va tezkor metodologiyalarni o'z ichiga olgan keng ko'lamli amaliyotlarni o'z ichiga oladi. Raqamli transformatsiya jarayonlarni avtomatlashtirish, operatsion samaradorlikni oshirish va mijozlar tajribasini yaxshilash uchun texnologiyadan foydalanishni o'z ichiga oladi. Mijozlarga yo'naltirilganlik mijozlarning ehtiyojlari va afzalliklarini tushunish va qondirishga qaratilgan, bu esa mijozlarning sodiqligi va ularni ushlab turishiga olib keladi. Agile metodologiyalari muammoni hal qilishda iterativ va hamkorlikdagi yondashuvlardan foydalanishni o'z ichiga oladi, bu esa banklarga o'zgaruvchan bozor sharoitlariga tezda moslashish imkonini beradi.

Korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalarining afzalliklariga qaramay, ularning samaradorligi turli qiyinchiliklar va cheklovlar bilan to'sqinlik qilishi mumkin. Bu muammolarga eski tizimlar, me'yoriy hujjatlarga muvofiqlik, kibexavfsizlik tahdidlari va o'zgarishlarga qarshilik kiradi. Shu sababli, ushbu muammolarni bartaraf etish va ularning samaradorligini oshirish uchun ushbu boshqaruv tendentsiyalarini doimiy ravishda takomillashtirish muhim ahamiyatga ega.

Raqamli transformatsiya jarayonlarni avtomatlashtirish, operatsion samaradorlikni oshirish va mijozlar tajribasini yaxshilash uchun texnologiyadan foydalanishni o'z ichiga oladi. Mijozlarga yo'naltirilganlik mijozlarning ehtiyojlari va afzalliklarini tushunish va qondirishga qaratilgan, bu esa mijozlarning sodiqligi va ularni ushlab turishiga olib keladi. Agile metodologiyalari muammoni hal qilishda iterativ va hamkorlikdagi yondashuvlardan foydalanishni o'z ichiga oladi, bu esa banklarga o'zgaruvchan bozor sharoitlariga tezda moslashish imkonini beradi.

Korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalarining afzalliklariga qaramay, ularning samaradorligi turli qiyinchiliklar va cheklovlar bilan to'sqinlik qilishi mumkin. Bu muammolarga eski tizimlar, me'yoriy hujjatlarga muvofiqlik, kibexavfsizlik tahdidlari va o'zgarishlarga qarshilik kiradi. Shu sababli, ushbu muammolarni bartaraf etish va ularning samaradorligini oshirish uchun ushbu boshqaruv tendentsiyalarini doimiy ravishda takomillashtirish muhim ahamiyatga ega.

Korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalari samaradorligini oshirish usullaridan biri ilg'or texnologiyalardan foydalanish hisoblanadi. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar va blokeheyn jarayonlarni avtomatlashtirish, qarorlar qabul qilishni yaxshilash va xavfsizlikni kuchaytirish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan texnologiyalarga misoldir. Bundan tashqari, samarali muloqot, hamkorlik va etakchilik korporativ boshqaruv samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalarida samaradorlikni oshirishda xodimlarni o'qitish va malakasini oshirish ham muhim ahamiyatga ega. Banklar o'z xodimlariga sanoat talablarini qondirish uchun zarur raqamli savodxonlik

va mijozlarga xizmat ko'rsatish ko'nikmalariga ega bo'lishlari uchun sarmoya kiritishlari kerak. Bundan tashqari, banklarda doimiy takomillashtirish madaniyatini joriy etish korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalarida innovatsiyalar, tezkorlik va moslashishni rivojlantirishi mumkin.

Umuman olganda, banklarda korporativ boshqaruvning zamonaviy tendentsiyalari samaradorligini oshirish yo'llari xilma-xil bo'lib, yaxlit yondashuvni talab qiladi. Yuqorida sanab o'tilgan strategiyalarni amalga oshirish orqali banklar o'z faoliyatini optimallashtirishi, samaradorligini oshirishi va bugungi dinamik biznes muhitida raqobatbardoshligini saqlab qolishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Shamsuddin, A. va How, S. E. (2021). Bank sektoridagi raqamli transformatsiyani

tizimli ko'rib chiqish: rivojlanayotgan manzara, muammolar va oqibatlari. *Biznes tadqiqotlari jurnali*, 132, 951-971.

2. Brey, E. va Dervojeđa, K. (2020). Agile Banking: Bank ishida tejamkor va tezkor

tamoyillar va usullarni amalga oshirish. *Informatika kitoblari*, 175, 225-231. *Moliyaviy barqarorlik jurnali*, 9(2), 168-184.

3. Rahman, M. A. va Zailani, S. (2020). Blockchain texnologiyasining ta'minot zanjiri,

logistika va transportga ta'siri: tizimli tahlil. *Ta'minot zanjiri boshqaruvi xalqaro jurnali*, 9(1), 219-230.

5. Krambia-Kapardis, M. va Zopiatis, A. (2019). Bank sohasida etakchilikning roli: tizimli adabiyotlarni ko'rib chiqish. *Journal of Financial Services Marketing*, 24(2), 64-75.

6. Vang, L. va Xu, J. (2018). Katta ma'lumotlar va uning bank sohasida qo'llanilishi.

Katta ma'lumotlar jurnali, 5(1), 1-18.

7. Bhatti, T., Ali, M. va Raza, S. A. (2019). Pokiston bank sektorida xodimlarni o'qitish

va rivojlantirish amaliyoti. *Menejment Excellence xalqaro jurnali*, 9(1), 1077-1088.

8. Sathyanarayana, S. va Kakarla, S. K. (2017). Banklarda doimiy takomillashtirish madaniyati: tadqiqot. *Xalqaro mahsuldorlik va samaradorlikni boshqarish jurnali*, 66(2), 218-233